

REVISIONSRAPPORT

GRANSKNING AV DELÅRSRAPPORT AUGUSTI 2023

Revisionskontoret
Carina Hemmingsson
Sakkunnig
Dnr: REV/25/2023

Innehållsförteckning

1	SAMMANFATTNING	3
2	BAKGRUND.....	3
3	SYFTE, REVISIONSFRÅGA OCH AVGRÄNSNING	4
4	AVGRÄNSNING.....	4
5	REVISIONSKRITERIER.....	4
6	ANSVARIG STYRELSE/NÄMND	4
7	METOD	4
8	RESULTAT AV GRANSKNINGEN	5
8.1	LAGENS KRAV OCH GOD REDOVISNINGSSSED	5
8.1.1	Förvaltningsberättelsen.....	5
8.1.2	Redovisningsprinciper.....	7
8.1.3	Resultat- och balansräkning.....	7
8.1.4	Drift- och investeringsredovisning.....	9
8.1.4.1	Driftredovisning.....	9
8.1.4.2	Investeringsredovisning.....	10
8.2	GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING.....	10
8.2.1	Prioriterade mål.....	11
8.3	BEDÖMNING OCH REKOMMENDATIONER.....	16
9	KVALITETSSÄKRING	16
10	UNDERTECKNANDE.....	16

1 SAMMANFATTNING

Vi har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna granskat regionens delårsbokslut per augusti 2023. Granskningen har genomförts med utgångspunkt i Kommunallagen, Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), Rådet för kommunal redovisning (RKR) och God redovisningssed.

Vår sammanfattande bedömning är att delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed. Bedömning i delårsrapporten är att balanskravet inte uppnås sett till det enskilda året 2023 och att det prognostiserade ackumulerade negativa balanskravsresultatet kommer behöva återställas inom tre år.

I delårsrapporten görs bedömningen att regionen inte uppnår målen för god ekonomisk hushållning. Av tretton prioriterade mål bedöms två vara uppfyllda och övriga delvis eller ej uppfyllda. Av de sex finansiella målen har ett bedömts som uppfyllt, ett som delvis uppfyllt och resterande som ej uppfyllt.

Utifrån det sätt som regionstyrelsen har valt att definiera mål och uppföljning av god ekonomisk hushållning instämmer vi i att regionen inte når en god ekonomisk hushållning.

Bedömningen grundar sig bland annat på följande iakttagelser och bedömningar:

- Regionens finansiella resultat per augusti är -156 mkr vilket är en försämring med 324 mkr jämfört med föregående år. Regionens prognostiserade resultat för 2023 är -360 mkr varav hälso- och sjukvårdsnämndens -475 mkr.
- Investeringar om 106 mkr har genomförts efter åtta månader, därav anser vi att det finns en osäkerhet om investeringar kommer att genomföras enligt plan.
- Regionstyrelsen har inte gjort någon tydlig bedömning av om de prioriterade och finansiella målen kommer att nås vid årets slut. Vi kan därför inte bedöma om de kommer att uppnås för 2023.
- Vi anser att den bristande tillgängligheten är bekymmersam och instämmer inte i regionstyrelsens bedömning om att det prioriterade målet ”Hög tillgänglighet och kontinuitet” ska vara delvis uppfyllt i delårsbokslutet. Vår bedömning är att målet borde redovisas som ej uppfyllt.
- Verksamhetsmålet som handlar om att säkra långsiktig kompetensförsörjning redovisas som delvis uppfyllt. En genomgång av verksamhetsmål, områdenas verksamhetsberättelser och ökad kostnad för hyrpersonal visar på att problemet med kompetensförsörjning kvarstår. Vår bedömning är att resultatet inte är förenligt med fullmäktiges uppdrag och att målet borde redovisas som ej uppfyllt.
- Vi bedömer att det saknas resultatförbättrande åtgärder i den omfattning som fullmäktige beslutat om i regionplanen. Införandet av ökad digitalisering och förändrade arbetsätt har inte genomförts i enlighet med fullmäktiges uppdrag, vilket vi anser är otillfredsställande. För att uppnå en långsiktig ekonomi i balans och ökad tillgänglighet anser vi att det är viktigt att dessa delar implementeras i verksamheten.

2 BAKGRUND

Fullmäktige ska behandla minst en delårsrapport per år. I samband med fullmäktiges behandling av delårsrapporten ska även resultatet i delårsrapporten bedömas. Denna granskning utgör underlag för det utlåtande som revisorerna ska lämna till fullmäktige.

Delårsrapporten ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret och den ska innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av regionens verksamhet och resultat efter föregående räkenskapsårs utgång.

Regionen ska formulera verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning i budgeten. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Revisorerna ska bedöma om resultaten i den delårsrapport som enligt kommunallagen (11 kap. 16 §) ska behandlas av fullmäktige är förenliga med de mål fullmäktige beslutat, inklusive mål för god ekonomisk hushållning.

3 SYFTE, REVISIONSFRÅGA OCH AVGRÄNSNING

Syftet med granskningen av delårsrapporten är att ge de förtroendevalda revisorerna underlag för att enligt kommunallagen (12 kap. 2 §) bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om.

Revisionsfrågor:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, det vill säga finns förutsättningar för att målen kommer att uppnås?

4 AVGRÄNSNING

Granskningen omfattar regionstyrelsen och samtliga nämnder inom Region Jämtland Härjedalen. Granskningen av den sammanställda redovisningen görs på en övergripande nivå.

5 REVISIONSKRITERIER

Vår bedömning har utgått från:

- Kommunallag (2017:725)
- Kommunal bokförings- och redovisningslag (LKBR) kap 13
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendation (RKR) R17, Delårsrapport
- Fullmäktiges anvisningar avseende delårsrapport
- Regionens fastställda mål för god ekonomisk hushållning

6 ANSVARIG STYRELSE/NÄMND

Ansvarig nämnd är regionstyrelsen för Region Jämtland Härjedalen.

7 METOD

Granskningen har utförts genom inhämtning och granskning av styrande dokument, protokoll, delårsrapportens förvaltningsberättelse och redovisning av måluppfyllelse. Avseende den finansiella delen har en översiktlig granskning gjorts av resultat- och balansräkningen med fokus på väsentliga förändringar mellan åren och avvikelser från budget. Ett urval av specifikationer med tillhörande underlag har granskats för att verifiera existens av tillgångar och skulder. Stickprovskontroller har gjorts och kontroll av att större belopp har

periodiserats utifrån anvisningar samt att gränsdragningen mellan driftkostnader och investeringsutgifter följer regionens riktlinjer. Granskningen har skett i enlighet med *Standard för kommunal räkenskapsrevision*.

Information har också inhämtats muntligt och per e-post med berörda tjänstemän.

8 RESULTAT AV GRANSKNINGEN

8.1 LAGENS KRAV OCH GOD REDOVISNINGSSSED

Enligt 13 kap. 2 § LKBR ska en delårsrapport innehålla en resultaträkning, en balansräkning och en förenklad förvaltningsberättelse. Enligt RKR R17 ska dessutom en samlad – men översiktlig – beskrivning av kommunens/regionens drift och investeringsverksamhet ingå. Vidare framgår att samma redovisningsprinciper som används i årsredovisningen ska tillämpas vid upprättande av delårsrapporten.

Region Jämtland Härjedalen har valt att upprätta delårsrapporten för perioden januari till och med augusti vilket är i enlighet med lagens krav.

Regionstyrelsen har överlämnat rapporten inom lagstadgad tid till fullmäktige.

8.1.1 Förvaltningsberättelsen

Förvaltningsberättelsens utformning regleras i RKR R15. Enligt RKR R17 behöver delårsrapporten inte innehålla en fullständig förvaltningsberättelse utifrån kraven i RKR R15, utan bara en förenklad förvaltningsberättelse. Den förenklade förvaltningsberättelsen ska minst innehålla följande avsnitt:

- *Händelser av väsentlig betydelse* som inträffat under delårsperioden eller efter dess slut, men innan delårsrapporten upprättas.
- Upplysningar om *kommunens förväntade utveckling* avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning.
- En redovisning av hur *helårsprognosen* förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.
- En bedömning av *balanskravsresultatet* utifrån helårsprognosen.

Förvaltningsberättelsen i regionens delårsrapport följer i stort sett den rubricering som anges i RKR R15 och som avser årsredovisningen, vilket innebär en högre ambitionsnivå än vad som följer av RKR R17. Undantaget är avsnitten ”Översikt över verksamhetens utveckling” samt ”Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten” som saknas men det finns inget krav på att dessa avsnitt ska ingå i delårsrapporten.

Avsnittet ”Verksamhetens resultat jämfört med budget” har lagts under rubriken ”God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning”. Den förenklade förvaltningsberättelsen enligt RKR R17 ska innehålla följande avsnitt:

Händelser av väsentlig betydelse

Händelser av väsentlig betydelse redovisas under egen rubrik. Avsnittet innehåller framför allt en redogörelse av världsläget effekter på verksamheten under 2023 och kommunalförbundets inrättande. Överprövningar avseende upphandling av kollektivtrafik har beslutats i domstol och har varit till regionens fördel.

Från och med 2023 finns kollektivtrafiknämnden, som brutits ut från regionala utvecklingsnämnden. Ny regiondirektör tillträdde i maj.

Upplysningar om regionens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning

Förvaltningsberättelsen innehåller en separat rubrik ”God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning”. En utvärdering görs utifrån regionens fyra strategier, där ekonomi och verksamhetsresultat ingår. Avsnittet avslutas med en slutsats och bedömning utifrån måluppfyllelsen per sista augusti.

Det finns även ett avsnitt ”Förväntad utveckling” med en beskrivning av svårigheter att hålla budget för 2023 mot bakgrund av ökade kostnader för bland annat pension, köpt vård och personal samt energi- och drivmedelspriser.

God ekonomisk hushållning beskrivs närmre under rubrik 8.2.

Redovisning av hur helårsprognosen förhåller sig till den fastställda budgeten

Ackumulerad budgetavvikelse och helårsprognos redovisas under rubriken ”Verksamhetens resultat jämfört med budget” och beskrivs utförligare under avsnittet 8.1.4.1

Balanskravsresultat utifrån helårsprognosen

Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt kommunallagen regleras inom tre år. Enligt kommunallagen 11 kap. 12 § ska fullmäktige anta en åtgärdsplan för hur en reglering av ett negativt balanskravsresultat ske se. En beskrivning och analys av balanskravsresultatet återfinns under separat rubrik, ”Balanskravsresultat”.

Kortsiktiga upp- och nedgångar i marknadsvärden på värdepapper ska inte påverka förutsättningarna att uppnå balanskravet, därför ska dessa effekter rensas i balanskravsutredningen. Regionen har bruttoredovisat i stället för nettoredovisat dessa orealiserade vinster och förluster i värdepapper i balanskravsutredningen. I övrigt är balanskravsutredningen korrekt uppställd.

Efter nedskrivningen motsvarande 728 mkr i 2020 års bokslut uppgår det ackumulerade balanskravsresultatet till +111 mkr enligt årsredovisningen 2022. Det prognostiserade ackumulerade balanskravsresultatet ska återställas inom tre år.

Fullmäktige har, utöver ovanstående beskrivning, inte antagit någon konkret åtgärdsplan för att reglera det negativa balanskravsresultatet.

Övriga uppgifter i förvaltningsberättelsen

Förvaltningsberättelsen innehåller även följande delar:

- Den kommunala koncernen
- Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
- Väsentliga personalförhållanden

Bedömning

- Vi bedömer att förvaltningsberättelsen är utformad enligt RKR R17.
- Enligt rekommendationen behöver delårsrapporten endast innehålla en förenklad förvaltningsberättelse och vi bedömer att omfattningen är i nivå med tidigare år.
- Det prognostiserade resultatet för 2023 är negativt och gör att det prognostiserade ackumulerade balanskravsresultatet ska återställas inom tre år.

8.1.2 Redovisningsprinciper

Enligt RKR R17 ska det framgå att samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts i delårsrapporten som i den senaste årsredovisningen eller, om dessa principer eller metoder har ändrats, en beskrivning av karaktären på och effekten av förändringen.

Det ska även finnas ett antal övriga upplysningar:

- Säsongsvariationer eller cykliska effekter,
- Erhållna men ännu ej intäktsredovisade generella statsbidrag,
- Karaktär och storlek på jämförelsestörande och extraordinära poster,
- Effekter av ändrade uppskattningar och bedömningar,
- Förändringar i väsentliga ansvarsförbindelser.

Delårsrapporten innehåller ett uttalande om att samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts som i den senaste årsredovisningen. Avsnittet är i enlighet med vad som framgår av RKR R17.

Skillnaden mellan utfallet i delårsrapporten (-156 mkr) och helårsprognosen (-360 mkr) förklaras delvis under avsnittet "Resultat och ekonomisk ställning". Det framgår att det oroliga världsläget med krig, inflation, stigande räntor och ökade energipriser ger ökade kostnader som påverkar prognosen.

Ansvarsförbindelse för pensioner och särskild löneskatt samt avsättning till pensioner redovisas i tabell under avsnittet "Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning". Det finns kommentarer kring förändring av portföljsammansättning samt hur värdet på pensionsavsättningen påverkats av utvecklingen på de finansiella marknaderna. Förändringen påverkar avsättningen till pensioner som redovisas i balansräkningen medan ansvarsförbindelsen är i nivå med tidigare år.

Bedömning

- Vi bedömer att redovisningsprinciperna i allt väsentligt följer RKR:s rekommendationer.

8.1.3 Resultat- och balansräkning

I LKBR finns angivet vilka delar som ska ingå i resultat- och balansräkning samt vilka jämförelsetal som ska finnas med.

Resultaträkning; för varje post eller delpost redovisas belopp för motsvarande period under närmast föregående räkenskapsår, prognos för resultatet för räkenskapsåret och budget för innevarande räkenskapsår.

Balansräkning; för varje post eller delpost i balansräkningen ska redovisas belopp för motsvarande post i närmast föregående räkenskapsårs utgång.

Resultaträkning

Resultaträkningen följer uppställningen i LKBR och jämförelsetal har redovisats enligt RKR R17.

Resultatet i delårsrapporten uppgår till -156 mkr vilket är 324 mkr lägre än motsvarande period föregående år. Det lägre resultatet kan i stort sett hänföras till ökade verksamhetskostnader.

Verksamhetens nettokostnader har ökat med 18 procent. Skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat med fyra procent. Verksamhetens intäkter har minskat med åtta procent jämfört med motsvarande period föregående år vilket främst beror på minskade riktade statsbidrag.

Trots en ökning av personalkostnaderna så ökar även kostnaden för inhyrd personal. Personalkostnaderna exklusive pensioner har ökat med 7 procent mot föregående år (117 mkr). Kostnaden för inhyrd personal har ökat med 97 procent (114 mkr) trots att målen är att minska andelen inhyrd personal. Regionens egen analys avseende personal- och hyrpersonalkostnader skulle kunna vara tydligare kring varför båda dessa kostnadsslag ökar samtidigt.

Även övriga kostnader har ökat, till exempel köp av vård (23 mkr) och läkemedel (27 mkr).

Målen om att bruttokostnaderna ska öka med max 2,3 procent och nettokostnaderna ska minska med -2,2 procent nås inte.

Balansräkning

Balansräkningen följer uppställningen i LKBR, jämförelsetal har redovisats enligt RKR R17.

Soliditeten visar betalningsförmågan på lång sikt. Efter det negativa resultatet uppgår soliditeten exklusive ansvarsförbindelse till -0,2 procent.

Likviditeten har försämrats med 220 mkr under 2023 och uppgår till 383 mkr per augusti. Amortering av låneskulden om 100 mkr har gjorts under 2023. Den totala låneskulden uppgår till 90 mkr.

Förvaltade pensionsmedel uppgår till 1 328 mkr jämfört med de totala pensionsförpliktelserna som uppgår till 4 369 mkr. Under 2023 har förvaltade pensionsmedel ökat med 103 mkr, men endast 3,5 mkr av dessa avser avsatta medel och resterande ökning beror på realiserade vinster. Konsolideringsgraden uppgår till 30 procent, vilket kan jämföras mot årsbokslutet 2022 då den uppgick till 31 procent. Det innebär att regionen har återlånat pensionsmedel till verksamheten, bland annat till investeringar.

Till merparten av balansposterna har huvudboksbilagor och specifikationer upprättats. I många fall är specifikationerna och underlagen bristfälliga och det saknas specifikationer inom eget kapital och skulder av större vikt då det inte tydligt framgår vilka uppgifter som har legat till grund för den ekonomiska händelsen. En förteckning över identifierade brister kommer att överlämnas till ekonomienheten.

Bedömning

- Vår bedömning är att delårsrapporten omfattar alla förväntade delar när det gäller balans- och resultaträkning och att jämförelsetal och de ingående posterna har redovisats korrekt.
- Delårsrapporten kan med fördel kompletteras med mer utförliga analyser av förändringar mellan åren. Speciellt viktigt blir detta om det har varit stora förändringar i verksamheten. Vi anser också att kostnader för bemanning oavsett om det är egen personal eller inhyrd personal bör redovisas och analyseras tillsammans.
- Vår bedömning är att det i flera fall saknas eller finns bristande specifikationer och underlag till balansposter avseende eget kapital och skulder.

8.1.4 Drift- och investeringsredovisning

Drift- och investeringsredovisning regleras i LKBR 10 kap. 2 § samt RKR R14.

Driftredovisningen ska innehålla en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten. Innevarande och föregående årsutfall ska redovisas brutto (intäkter och kostnader) och jämföras med budget. Större avvikelser mellan årets och föregående årsutfall samt budget ska kommenteras i förvaltningsberättelsen.

Investeringsredovisningen ska innehålla en samlad redovisning av kommunens/regionens investeringsverksamhet. Investeringsredovisningen ska göra det möjligt för fullmäktige att jämföra beslutade/beräknade totalutgifter och anslag mot utfall. Fleråriga pågående och under året avslutade investeringar ska kunna stämmas av mot beslutade eller beräknade totalutgifter. Investeringsredovisningen ska omfatta även de kommunala koncernföretagens investeringar som fullmäktige tagit ställning till.

8.1.4.1 Driftredovisning

Driftredovisning återfinns som egen rubrik och innehåller de uppgifter som krävs. Det saknas en helårsprognos på nämndsnivå, vilket inte är något krav men skulle öka informationsvärdet i rapporten. Helårsprognos framgår inte heller i löpande text. Helårsprognos framgår dock under avsnittet om ”Resultat och ekonomisk ställning”.

Budgetavvikelser per nämnd

Totalt är budgetavvikelsen -210 mkr per augusti där den största avvikelsen finns hos hälso- och sjukvårdsnämnden (-351 mkr).

Budgetavvikelser på nämndsnivå granskas mer utförligt inom ramen för den grundläggande granskningen. Nedan följer en kortfattad beskrivning för de största nämnderna.

Regionstyrelsen

Regionstyrelsen har en budgetavvikelse på -24 mkr per augusti. Regionstaben uppvisar ett underskott på -14 mkr och förväntas få ett högre underskott i årsbokslutet. Vårdval har en positiv avvikelse med 3 mkr. Område regiondirektör redovisar ett underskott med -12 mkr per augusti, men prognostiserar ett överskott på helår. Överskottet för regiondirektör på helår väntas bero på lägre kostnader avseende personal, bland annat på grund av vakanta tjänster, samt att prioriteringar i regionplan inte hunnits med. Regionstyrelsen prognostiserar ett resultat på -5 mkr för helåret.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Nämndens verksamheter uppvisar ett totalt underskott på -351 mkr mot budget. Avvikelsen gäller i huvudsak personalkostnader inklusive inhyrd personal, köpt riks- och regionvård, läkemedel samt sjukvårdsmaterial. Av nämndens delårsrapport framgår att personalfrågan är fortsatt svår att lösa.

Nämnden prognostiserar ett resultat på -475 mkr för helåret vilket snabbt orsakar stora ekonomiska underskott.

Regionala utvecklingsnämnden

Nämndens verksamheter uppvisar ett överskott på 10 mkr mot budget. Överskottet beror främst på att område Kultur och bildning har lågintensiv verksamhet under sommaren som tar fart till hösten. Nämnden prognostiserar ett resultat på 4 mkr för helåret.

Kollektivtrafiknämnden

Nämndens verksamheter uppvisar ett underskott på -5 mkr mot budget. Av nämndens delårsrapport framgår att intäkterna minskat medan kostnaderna stigit. I huvudsak är det entreprenörsersättningarna som ökat. Nämnden prognostiserar ett resultat på -13 mkr för helåret.

8.1.4.2 Investeringsredovisning

Investeringsredovisning återfinns som en egen rubrik och innehåller de uppgifter som krävs enligt LKBR och RKR. Investeringar över 5 mkr särredovisas och både årets budget och utfall samt ackumulerad budget och utfall framgår, dock saknas summeringar. Den totala investeringsbudgeten för 2023 inklusive överföringar från 2022 uppgår till 356 mkr. I bilagan finns kommentarer till de enskilda större objekten samt en prognos över hur mycket som förväntas överföras till 2024. Per augusti har investeringar motsvarande 106 mkr genomförts eller är pågående. 24 mkr av investeringsbudgeten prognostiseras att omdisponeras till 2024 vilket betyder att 226 mkr förväntas investeras under återstoden av 2023.

Investeringsredovisningen följer den föreslagna uppställningen i RKR R14 men vi menar att den med fördel skulle kunna summeras för att bli mer överskådlig.

Bedömning

- Vi bedömer att drift- och investeringsredovisning har redovisats enligt RKR R14 och R17.
- Investeringsredovisningen kan med fördel summeras för att bli mer överskådlig.
- Eftersom endast 106 mkr har genomförts efter åtta månader anser vi att det finns en osäkerhet om investeringar kommer att genomföras enligt plan.
- Det finansiella underskottet inom hälso- och sjukvårdsnämnden anser vi är oroväckande stort och kräver kraftfulla åtgärder.

8.2 GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom kommunala bolag, stiftelser, föreningar med flera. Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning.¹

De finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning ska anges i budget. Budgeten ska även innehålla en plan för verksamheten under budgetåret. I planen ska det anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.²

För 2023 görs regionstyrelsens bedömning om god ekonomisk hushållning utifrån resultatet av de fyra strategiska områdena i regionplanen med dess tillhörande mål och uppdrag. De strategiska områdena är länets utveckling, vård, våra medarbetare samt en god ekonomi. Under ekonomi ingår det som benämns som finansiella mål i regionplanen.

Regionfullmäktige har antagit riktlinjer för god ekonomisk hushållning (RS/577/2021).

Regionstyrelsen har i delårsrapporten för augusti 2023 bedömt att Region Jämtland Härjedalen inte uppnår god ekonomisk hushållning i förhållande till fullmäktiges mål.

¹ Kommunallagen (2017:725) 11 kap. 1 §

² Kommunallagen (2017:725) 11 kap. 6 §

8.2.1 Prioriterade mål

Regionfullmäktige har i regionplanen beslutat om fyra strategiska områden och 13 prioriterade mål och 33 uppdrag.

Utifrån strategiska områden, mål och uppdrag ska regionstyrelsen och nämnderna formulera verksamhetsmål i sina verksamhetsplaner. Sammantaget uppgår verksamhetsmålen till 133 stycken (135 verksamhetsmål 2022).

I likhet med tidigare år är inte alla mål mätbara. De flesta verksamhetsmål som saknar mätetal kopplas i stället till en aktivitet som ska indikera om målet uppnåtts.

Återredovisningen sker i form av tre olika färger där grönt indikerar att målet har uppnåtts och rött att målet inte kommer att nås. Gul markering innebär att pågående aktiviteter sker i rätt riktning eller att målet är delvis uppnått.

Enligt regionens styrmodell skall samtliga mål kopplas till god ekonomisk hushållning. Detta innebär att samtliga verksamhetsmål inkluderas i bedömningen av om resultatet är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat om, samt möjligheterna att uppnå målen på helår.

Strategi för länets utveckling

Här återfinns mål som ska spegla befolkningsaspekter där Region Jämtland Härjedalen kan bidra. De prioriterade målen verkställs främst av regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden, men även av övriga nämnder.

Inom de sex prioriterade målen finns totalt 51 verksamhetsmål. Av dessa är 17 mål uppfyllda, 19 är pågående aktiviteter i rätt riktning, 8 har inte uppnåtts och 7 har inte kunnat mätas. Fördelningen av verksamhetsmålen inom respektive prioriterat mål visas i tabellen nedan.

Strategi för länets utveckling					
Utvecklingskraft i hela Jämtland Härjedalen	6	2	2	0	
Goda kommunikationer inom samt till och från Jämtland Härjedalen	3	1	0	0	
Attraktiva folkhögskolor och tillgängligt kulturutbud i hela Jämtland Härjedalen	2	3	0	2	
Ett friskare liv	1	9	3	2	
En hållbar miljö	5	0	1	3	
En säker och robust verksamhet	0	4	2	0	
Totalt antal verksamhetsmål	17	19	8	7	

För strategins verksamhetsmål saknas mätetal i stor utsträckning och ”genomförd aktivitet” används i stället som målvärde. Bedömning av måluppfyllelsen i delårsrapporten när det gäller dessa prioriterade mål blir därmed till stora delar en subjektiv bedömning. Några verksamhetsmål har målvärden som bedöms på helår. Till stor del pågår aktiviteter varför strategin bedöms som pågående och blir gulmarkerad i delårsrapporten.

Uppföljningen av målet ”Ett friskare liv” är begränsad. Det framgår inte av uppföljningen om folkhälsoarbetet bedrivits systematiskt och målinriktat, om hälsan är jämlik för hela befolkningen eller om invånares delaktighet tagits tillvara. De mätetal som kopplas till verksamhetsmålen är också väldigt avgränsade.

Strategi för vård

Strategi för vård handlar om de prioriterade målen ”God och nära vård i hela Jämtland Härjedalen” och ”Hög tillgänglighet och kontinuitet i vården”. Regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden har i regionplanen givits nio uppdrag som har uttolkats i ett antal verksamhetsmål. I tabellen nedan framgår att av de 31 verksamhetsmålen har endast två uppfyllts, 17 har delvis uppfyllts, tio är ej uppfyllda och två går inte att mäta.

Strategi för vård				
God och Nära vård i hela Jämtland Härjedalen	2	13	1	1
Hög tillgänglighet och kontinuitet i vården	0	4	9	1
Totalt antal verksamhetsmål	2	17	10	2

God och nära vård

God och nära vård är ett omställningsarbete som handlar om att alltmer av vården ska ske inom primärvården och att vården ska vara mer personcentrerad. Primärvården pekas ut att vara grunden och en sammanhållen länk för patientens vårdförlopp. Vi anser dock att uppföljningen i begränsad omfattning återredovisar dessa delar samt att utfallet av några mål i delårsbokslutet är missvisande.

Ett uppdrag som hälso- och sjukvårdsnämnden har är att införa och vidareutveckla personcentrerade arbetssätt. Uppdraget redovisas som uppfyllt i delårsrapporten, medan hälso- och sjukvårdsnämnden redovisar det som delvis uppfyllt. Uppdraget handlar om att identifiera patientgrupper som inte omfattats av nationell kunskapsstyrning men som skulle kunna lämpa sig för personcentrerat arbetssätt. Enligt hälso- och sjukvårdsnämndens uppföljning är arbetet pågående men inte färdigt. Redovisningen i delårsrapporten ger således en missvisande bild av utfallet.

Ett annat uppdrag som redovisats som uppfyllt är att hälso- och sjukvårdsnämnden och patientnämnden ska utveckla invånar- och patientmedverkan till en naturlig del av verksamhetsutvecklingsarbetet. Hälso- och sjukvårdsnämnden redovisar målet som delvis uppfyllt vilket innebär att utfallet i delårsrapporten även här blir missvisande då det redovisas som uppfyllt.

Ett uppdrag handlar om att tillgängligheten till digitala och administrativa verktyg ska utvecklas för att stödja förflyttningen till en god och nära vård. Av områdenas verksamhetsberättelser framgår att vårdverksamheten har utmaningar med digitalisering vilket medfört att det skett en återgång till traditionella arbetssätt med fler fysiska besök. Digitalisering har inte fått genomslag inom flera verksamhetsområden.

Utfallet av andelen oplanerade återinskrivningar inom 30 dagar uppgår till cirka 20 procent vilket är en ökning jämfört med föregående år. Utfallet indikerar på brister i utskrivningsprocessen och att de sammanhållna vårdförloppen inte fungerar optimalt.

Hög tillgänglighet och kontinuitet

Det prioriterade målet ”Hög tillgänglighet och kontinuitet i vården” redovisas som delvis uppfyllt i delårsrapporten. Målet riktar sig till både regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden och handlar om att vidareutveckla åtgärder i syfte att tillhandahålla vård i rimlig tid och omhänderta den uppskjutna vården. Hälso- och sjukvårdsnämnden redovisar måluppfyllelsen av tillgängligheten genomgående som röd och kommer inte att nås.

Måluppfyllelsen om tillgänglighet och kontinuitet i delårsrapporten är därför missvisande när det gäller hur tillgängligheten ser ut.

Stärkt patientsäkerhetskultur och ansvarsfull läkemedelsförskrivning

Av regionplanen framgår också att hälso- och sjukvårdsnämnden ska verka för stärkt patientsäkerhetskultur och ansvarsfull läkemedelsförskrivning. Av delårsrapporten redovisas uppdraget som uppfyllt. Hälso- och sjukvårdsnämnden som uppdraget riktar sig till redovisar det som delvis uppfyllt.

Strategi för våra medarbetare

Strategi för våra medarbetare handlar om att; ”Säkra långsiktig kompetensförsörjning och goda anställningsvillkor”, ”Aktivt medarbetarskap och ledarskap” samt ”Utveckla en hälsofrämjande arbetsmiljö”. Regionstyrelsen ska ha hand om regionövergripande frågor som rör förhållandet mellan regionen som arbetsgivare och dess arbetstagare. Regionstyrelsen har också arbetsgivaransvar för regionens personal med undantag för personal på patientnämndens kansli och revisionskontoret.

Inom de tre prioriterade målen finns totalt 31 verksamhetsmål, varav 17 är uppfyllda, 9 är pågående aktiviteter i rätt riktning, 3 har inte uppnåtts och 2 har inte kunnat mätas. Fördelningen av verksamhetsmålen inom respektive prioriterat mål visas i tabellen nedan.

Strategi för våra medarbetare				
Säkra långsiktig kompetensförsörjning och goda anställningsvillkor	5	2	2	0
Aktivt medarbetarskap och ledarskap	7	3	0	1
Utveckla en hälsofrämjande arbetsmiljö	5	4	1	1
Totalt antal verksamhetsmål	17	9	3	2

Målet som handlar om att säkra långsiktig kompetensförsörjning redovisas som delvis uppnått. De nio fastställda verksamhetsmålen handlar om verksamhetsförlagd utbildning, hybridarbete, arbetshubbar och regionen som en attraktiv arbetsgivare. Verksamhetsmålet om ”stärkta förutsättningar för långsiktig bemanning...” redovisas som grön. Som kommentar framgår att den särskilda ledningen för kompetensförsörjning är avslutad och har övergått till ett kompetensförsörjningsråd. Det framgår dock inte vad som genomförts och hur det bidragit till stärkta förutsättningar av kompetensförsörjning. En genomgång av områdenas verksamhetsberättelser och de ökade kostnaderna för hyrpersonal visar på att problemet med kompetensförsörjning kvarstår.

Det prioriterade målet ”Aktivt medarbetarskap och ledarskap” bedöms uppfyllt. Uppföljningen av målet utgår från resultatet från medarbetarenkäten i februari.

Uppföljning av det prioriterade målet ”Utveckla en hälsofrämjande arbetsmiljö” har angivits som delvis uppfyllt. De mätvärden som ligger till grund för återredovisningen är från februari samt sjukfrånvaron per augusti. Generellt uppfylls målen från medarbetarenkäten eller är på rätt väg. Mål om sjukfrånvaron nås inte.

Strategi för ekonomi

Strategi för ekonomi handlar om ”En ekonomi i balans genom god styrning och uppföljning” och ”Långsiktig investeringsplanering”. Regionstyrelsen har ett övergripande ansvar för den ekonomiska utvecklingen och ska arbeta med samtliga prioriterade mål.

Inom de två prioriterade målen finns totalt 20 verksamhetsmål, varav tre är uppfyllda, två är pågående aktiviteter i rätt riktning och 15 har inte uppfyllts. Fördelningen av verksamhetsmålen inom respektive prioriterat mål visas i nedanstående tabell.

Strategi för ekonomi				
En ekonomi i balans genom god styrning och uppföljning	1	1	13	0
Långsiktig investeringsplanering	2	1	2	0
Totalt antal verksamhetsmål	3	2	15	0

Verksamhetsmålen sammanfaller till stor del med de finansiella målen i nedanstående tabell. Målvärden för netto- och bruttokostnadsutvecklingen nås inte för någon nämnd. De mål som finns utöver dessa för det prioriterade målet ”En ekonomi i balans...” är att minska andelen inhyrda sjuksköterskor och läkare. Målvärden nås inte och kostnaderna har ökat mot föregående år. Av de två uppdrag som finns har ett bedömts som delvis uppfyllt och ett som ej uppfyllt.

För ”Långsiktig investeringsplanering” finns verksamhetsmål om att ta fram en fastighetsutvecklingsplan och långsiktiga investeringsplaner. En del aktiviteter pågår och vissa nämnder har färdigställt långsiktiga investeringsplaner. Av de två uppdrag som finns har ett bedömts som delvis uppfyllt och ett som ej uppfyllt.

Finansiella mål

Regionplanen har sex finansiella mål som redovisas nedan. De fem första kopplas till det prioriterade målet ”En ekonomi i balans...” och självfinansieringsgrad kopplas till ”Långsiktig investeringsplanering”.

Finansiella mål	Målvärde	Utfall
Nettokostnadsutveckling	-2,2%	17,8%
Bruttokostnadsutveckling	2,3%	12,1%
Soliditet (ökning)	1,2%	-0,2%
Kassalikviditet inkl. placeringar	Minst 100%	266%
Leverantörstrohet	95%	87%
Självfinansieringsgrad av investeringar	100%	-68%

Bedömningen i delårsrapporten är att ett av sex mål uppnås per augusti. Målet om kassalikviditet nås och leverantörstrohet är strax under målvärdet. Brutto- och nettokostnadsutvecklingen överstiger målvärdet med flera procentenheter och soliditeten har minskat. Den ansträngda ekonomiska situationen med ökade kostnader och stort investeringsbehov gör att även likviditeten förväntas försämrans under hösten, vilket framgår av ”Resultat och ekonomisk ställning” i delårsrapporten.

Regionstyrelsen har inte gjort någon bedömning av om de finansiella målen kommer att uppnås vid årets slut.

Resultatförbättrande åtgärder

I regionplan och budget 2023–2025 framgår att det krävs en förbättrad ekonomi med ett positivt resultat motsvarande 12,9 mkr år 2023, 40,4 mkr år 2024 och 36,1 mkr år 2025 för att kunna återställa balanskravet. Det framgår att det behövs ett fortsatt arbete med att effektivisera och driva verksamhetsförändringar för att minska kostnaderna och förbättra ekonomin. För att stärka Region Jämtland Härjedalens ekonomiska ställning krävs fokus på att hålla nere kostnaderna och att förbättra soliditeten.

I delårsrapporten finns en kommentar till de resultatförbättrande åtgärderna där det framgår att ”Varje ny anställning, återanställning, verksamhet, aktivitet eller liknande ska noga

övervägas. Om något nytt bedöms nödvändigt måste det finansieras antingen via ökade externa intäkter eller genom att prioritera om inom eller mellan verksamheter. Förändringar och avvikelser ska hanteras inom totalram innevarande år”.

Kommentaren är i enlighet med regionplanen, konkreta åtgärder nämns. Flertalet resultatförbättrande åtgärder är långsiktiga och ger ingen ekonomisk effekt 2023. Finansiellt mål för soliditet på minst 1,2 procent finns, men utfallet är på en negativ nivå. Soliditet exklusive ansvarsförbindelse uppgår till -0,2 procent, det nämns även i löpande text under ”Resultat och ekonomisk ställning” i delårsrapporten.

Bedömning

- Utifrån det sätt som regionstyrelsen har valt att definiera mål och uppföljning av god ekonomisk hushållning anser vi att regionen inte når en god ekonomisk hushållning.
- Regionstyrelsen har inte gjort någon tydlig bedömning av om de ekonomiska och finansiella målen kommer att nås vid årets slut. Vi kan därför inte bedöma om de ekonomiska och finansiella målen kommer att uppnås för 2023.
- Av målen i de tre övriga strategierna; länets utveckling, vård och våra medarbetare har 36 av 113 verksamhetsmål uppnåtts per augusti enligt delårsrapporten. Även avseende dessa saknar vi en tydlig bedömning av om målen förväntas nås vid årets slut och kan därför inte göra någon bedömning av om verksamhetsmålen kommer att uppnås under året.
- Vi anser att verksamhetsmålen kopplade till det prioriterade målet ”Ett friskare liv” har en svag koppling till regionplanen och att vi därmed inte kan bedöma måluppfyllelsen.
- Vi anser att den bristande tillgängligheten är bekymmersam och instämmer inte i regionstyrelsens bedömning om att det prioriterade målet ”Hög tillgänglighet och kontinuitet” ska vara gulmarkerad i delårsbokslutet. Vår bedömning är att målet borde vara markerad som ej uppfyllt.
- Det prioriterade målet som handlar om att säkra långsiktig kompetensförsörjning redovisas som delvis uppnått. En genomgång av verksamhetsmål och områdenas verksamhetsberättelser visar på att problemet med kompetensförsörjning kvarstår. Vår bedömning är att resultatet inte är förenligt med fullmäktiges uppdrag och att målet borde vara markerad som ej uppfyllt.
- Vi bedömer att det saknas resultatförbättrande åtgärder i den omfattning som fullmäktige beslutat om i regionplanen. Införandet av ökad digitalisering och förändrade arbetssätt har inte genomförts i enlighet med fullmäktiges uppdrag, vilket vi anser är otillfredsställande. För att uppnå en långsiktig ekonomi i balans och ökad tillgänglighet är det viktigt att dessa delar implementeras i verksamheten.

8.3 BEDÖMNING OCH REKOMMENDATIONER

Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?

Vi bedömer sammantaget att delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed.

Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, det vill säga finns förutsättningar för att målen kommer att uppnås?

Bedömning i delårsrapporten är att balanskravet inte kommer att uppnås sett till det enskilda året 2023 och att regionens prognostiserade ackumulerade balanskravsresultat ska återställas inom tre år.

Regionens ekonomiska resultat understiger budget och i delårsrapporten finns en bedömning att de inte uppnår god ekonomisk hushållning. Utifrån det sätt som regionstyrelsen har valt att definiera mål och uppföljning av god ekonomisk hushållning håller vi med om att regionen inte når en god ekonomisk hushållning per augusti. Vi kan inte bedöma om fullmäktiges mål kommer att uppnås på helår.

9 KVALITETSSÄKRING

Projektledaren svarar för kvalitetssäkring gentemot uppgiftslämnare och av de insamlade uppgifter som används i analysen. Projektledaren har det primära ansvaret för att den analys och de bedömningar och förslag som förs fram är tillräckligt underbyggda.

Ansvarig för kvalitetssäkring har det övergripande ansvaret för att kontrollera om granskningen har en tillräcklig yrkesmässig och metodisk kvalitet samt att det finns en överensstämmelse mellan revisionsfrågorna/kontrollmålen, metoder, fakta, slutsatser/bedömningar och framförda förslag.

10 UNDERTECKNANDE

Granskningen har utförts av samtliga medarbetare vid regionens revisionskontor.

Projektledare:

Carina Hemmingsson
Sakkunnig

Kvalitetssäkring:

Leif Gabrielsson
Revisionsdirektör